

Cé na Lochtanna atá ar an mBille um Leanaí agus Cóngais Teaghlaigh, 2015?

- Iarracht dhalba é an Bille ar innealtóireacht shóisialta ar scála ollmhór, ar fhreastal ar leithleachas daoine fásta, leithleachas a mbeidh leanaí thíos leis i gcúrsaí sonais agus sábháilteachta; iarracht a chuirfidh le mifheidhmiúlacht teaghlach, iarracht ar ghiniúint an duine a íslíú ina “teicneolaíocht atáirgthe”, agus ar chaitheamh leis an suth/leis an bhféatas mar a bheadh “rud” ann.
- Déanann sé neamhshuim de go bhfuil ag an Teaghlach, de réir Airteagal 41.1.1° de *Bhunreacht na hÉireann* ‘cearta doshannta dochloíte is ársa agus is airde ná aon reacht daonna’; agus déanann neamhshuim den mhíniú ar **‘teaghlach’** ag an nGiúistís Susan Denham in *McD. –v- L & anor* (2009), pointe 62: ‘Mar sin de réir Théarmaí an *Bhunreacht*, is é rud a chiallaíonn “teaghlach” teaghlach de bharr pósadh fir le bean.’
- Diúltaíonn an Bille don chomhairle ag ceathrar Giúistísí den Chúirt Uachtarach, Samhain 7, 2014, gur cheart go n-aithneofaí ina máthair dhlíthiúil an mháthair ghéiniteach a bhí i gceist san achomharc a éisteadh an lá sin. Seisear den seachtar Giúistísí a d’éist an t-achomharc, bhraith siad go raibh siad faoi chuing ag an seanléamh dlí gurb í an bhean a saolaítear an leanbh/na leanaí di an mháthair dhlíthiúil [*mater semper certa est* as Laidin]. I bhfabhar na máthar géinití a rialaigh an Giúistís Frank Clarke.
- Is mian linne, Comhghuaillíocht Cosanta an Teaghlaigh agus an Phósta, a dhearbhu go bhfuilimid in aghaidh na Giniúna le Cúnamh Deontóra [agus in aghaidh Cúnamh Tacair le Giniúint Daoine agus na Tuismitheoireachta Ionaid. Ní hamháin go ndéanann siad sin suthanna daonna fíoróga a dhíothú, ach go dtagann siad i dtír go mór ar mhná, mná bochta sa Tríú Domhan go háirithe. Déantar daoir ghiniúna go deimhin, de na mná bochta sin. I gcás ilaistriú suthanna, cuirtear brú ar na mná bochta sin, ginmhilleadh a fháil déanta d’aon toisc ar dhuine de na suthanna sin. Cuireann sé sin go mór le baol aise cíche a theacht ar na máithreacha ionaid [‘A meta-analysis of the association between induced abortion and breast cancer risk among Chinese females’, *Cancer Causes Control*, Samhain 24, 2013].
- Áitítear sa Bhille nach gceadófar Cúnamh Tráchtála Deontóra le Giniúint Daoine, ach go gceadófar “costais”. Airgead millteach a bheadh sna costais sin i dTíortha an Tríú Domhan.

[CUID 2: alt 19, Costais réasúnacha a íoc]

- Áitítear sa Bhille gurb í an mháthair bhreithe an mháthair dhlíthiúil, ach cuirtear brú ar dheontóir na huibhe, an tsutha, nó an tsíl, géilleadh nach n-aithneofar iadsan ina dtuismitheoirí dlíthiúla. Níl aon bhonn réasúin ná i *mBunreacht na hÉireann* le brú a chur ar an athair nádúrtha ná ar an máthair nádúrtha a gcearta nádúrtha tuismitheoireachta a ghéilleadh. **[CUID 2 TUISMITHEOIREACHT I gCÁSANNA CÚNAMH DEONTÓRA LE GINIÚINT DAOINE Míniú (Codanna 2 & 3) §4]**
- Iarracht é an Bille, tríd an dlí reachtúil, agus d’uireasa reifrinn, ar chearta nádúrtha na dtuismitheoirí bitheolaíochta a aistriú go dtí “tuismitheoirí ceaptha neamhbhitheolaíochta” ó thaobh Cúnamh Deontóra le Giniúint Daoine **[CUID 2 TUISMITHEOIREACHT I gCÁS CÚNAMH DEONTÓRA LE GINIÚINT DAOINE, §5 Tuismitheoireacht linbh, saolú de bharr cleachtas CDGD]**.
- Éascaíonn an Bille Coimpeart ó Dheontóir, Coimpeart *In Vitro*, agus Cúnamh Tacair le Giniúint Daoine, teicneolaíochtaí faoi deara díothú timpeall 96% de na suthanna a bhíonn i gceist — ní chailltear ach idir 0.67% agus 2.22% go nádúrtha [Thomas W. Hilgers, *The Medical and Surgical Practice of NaProTechnology* (2004) lch 801].
- Iarracht é an Bille ar “rud” a dhéanamh den suth daonna, cé go n-aithníonn an Stát féin barántúlacht na tástála DNA; tástáil í sin ar an mbonn gur fíric eolaíochta é gur leis an gcoimpeart a thosaíonn beatha an duine [feic leat an tAcht um Cheartas Coiriúil (Fianaise Dí-Eolaíochta agus Córas Bunachair Sonraí DNA) 2014]. Aithníonn an tAcht sin gur pearsa dhaonna é an féatas daonna, más marbhghin féin é/i **[An tAcht um Cheartas Coiriúil, 2014, CUID I, Míniú 2. (1)]**
- Ó cheadaíonn an Bille caomhnóireacht agus coimeád leanaí agus a n-uchtáil do bheirteanna gan pósadh, do bheirteanna comhchónaitheacha, agus do phéirí comhghnéis, ní bhacann sé lena phrionsabal féin, ‘**Leas an Linbh Fíorthábhachtach**’, mar go ndéanann neamhshuim den fhianaise gur mó faoi 8 an baol go ndéanfar díobháil do leanaí faoi chúram beirteanna/péirí mar sin, ná do leanaí faoi chúram a dtuismitheoirí pósta féin [*Abuse, Neglect, Adoption and Foster Care Research, National Incidence Study of Child Abuse and Neglect* (NIS-4), 2004–2009, Márta 2010, (Office of Planning, Research and Evaluation)]; agus gur mó faoi 50 an baol go bhfaighidh siad bás de ghortuithe, ná leanaí tigh a dtuismitheoirí bitheolaíochta [P. G. Schnitzer, ‘Child death resulting from inflicted injuries: household risk factors and perpetrator characteristics’, *Pediatrics* 116 (2005) 687–93.] **[CUID 4, §44, §45 ‘Leas an Linbh Fíorthábhachtach’, §63; passim]**.
- Tá an Rialtas meáite air seo a bhrostú tríd an Seanad, Márta 24–27. Má tá vóta Seanaid agatsa, Dia leat agus bíodh teagmháil leis na Seanadóirí agat, agus abair leo nach vótálfaidh tusa dóibhsean sa chéad Toghchán Seanaid eile, má vótálann siadsan leis seo.

Comhghuaillíocht Cosanta an Teaghlaigh agus an Phósta a d’eisigh [ADFAM], www.adfam.ie

